

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - РУСЕ

ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА
КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ
И
ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО
ЗА 2025 ГОДИНА

Контролът и оценката на показателите за качеството на атмосферния въздух в приземния слой се извършват в съответствие със Закона за чистотата на атмосферния въздух (ДВ бр. 45/1996 г.). Изискванията на директива 2008/50/ЕС от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа е въведена в националното законодателство чрез Наредба №12 от 15 юли 2010 г. на МОСВ и МЗ за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. Същата е обнародвана в ДВ, брой 58 от 30 юли 2010 г., Наредба №1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ, бр. 58 от 30.07.2010 г.).

Пределно допустимите концентрации за общ суспендиран прах и сероводород са съгласно Наредба №14 за норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населени места (ДВ бр.88/1997 г.).

Пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух са:

- Максимална еднократна - допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;
- Средноденонощна - допустимата концентрация в продължение на 24 часова експозиция. Получава се като средноаритметична величина от единичните измервания в продължение на 24 часа;
- Средногодишна - допустимата концентрация в продължение на едногодишна експозиция. Получава се като средноаритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Алармен праг е всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция и при превишаването на което се предприемат съответните мерки за информиране и предупреждение на населението в съответните райони.

В годишния бюлетин за качество на атмосферен въздух (КАВ) на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) са публикувани данни от пункт „Русе - Възраждане” за показателите: серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици (ФПЧ10), фини прахови частици (ФПЧ2.5), озон, въглероден оксид и бензен.

А. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Използвани са данните за атмосферния въздух от годишния бюлетин за 2025 година, публикувани за пункт „Русе - Възраждане” на ИАОС (Приложение 1).

По показател **серен диоксид**:

- най- високата средночасова максимална концентрация за годината е $488,21 \mu\text{g}/\text{m}^3$ на пункт „Възраждане“.
- АП - алармен праг за серен диоксид ($500 \mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени в три последователни часа)*
- максимална средноденонощна концентрация на пункт „Възраждане” - $102,89 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
 - средногодишни нива- $11,63 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

По показател **азотен диоксид**:

- максимална средночасова концентрация – $156,27 \mu\text{g}/\text{m}^3$

АП - алармен праг за азотен диоксид ($400 \mu\text{g}/\text{m}^3$, измерени в три последователни часа)

Наблюдава се понижение на максималната средночасова концентрация за годината спрямо предходната година- $187,22 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

- максимална средноденонощна концентрация- $69,97 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- средногодишна концентрация- $18,28 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при нормата за $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

По показател - **ФПЧ 10 (фини прахови частици 10μ)**

- максимална измерена средноденонощна концентрация $114,59 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- средногодишна концентрация- $33,99 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

През 2025 г. са регистрирани 363 средноденонощни концентрации, 52 бр. от тях превишават ПС за СДН от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Нормата от 35 бр. за една календарна година не е спазена.

Средногодишната концентрация от $33,99 \mu\text{g}/\text{m}^3$ не превишава СГН от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и е спазена нормата.

По показател – **ФПЧ 2.5 (фини прахови частици $2,5\mu$)**

- максимална измерена средноденонощна концентрация $89,22 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- средногодишна концентрация- $15,07 \mu\text{g}/\text{m}^3$, която не превишава СГН от $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

По показател - **озон**

- максимална измерена средночасова концентрация - $151,35 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Краткосрочна целева норма за озон:

- максимална измерена 8 часова концентрация - $140,79 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и брой дни с превишение на КЦН* - 6 бр., но те не надвишават 25 бр. дни за календарна година.

* КЦН - $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ да не се превишава повече от 25 дни на календарна година, осреднено за тригодишен период.

По показател - **въглероден оксид:**

- максималната измерена 8 часова концентрация при следващия показател въглероден оксид е $3,18 \mu\text{g}/\text{m}^3$.
- Средногодишна концентрация е $0.39 \text{ mg}/\text{m}^3$.

По показател - **бензен**:

- последният показател бензен е с максимална измерена средночасова концентрация - 15,18 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- средногодишната концентрация е 1.68 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ при норма 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Б. ЗДРАВНО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Общи данни

Броят на регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения през 2025 година са на база обобщени данни от Дирекция „Медицински дейности” при РЗИ - Русе (учетни форми №365, Приложения №5 и №6 по класове болести и нозологични единици за 2025 г.). Честотата на заболяванията е изчислена на 1 000 жители.

Анализ на данните (Приложение 2)

Честота на общо регистрираните заболявания в амбулаториите на лечебните заведения на град Русе през 2025 г. е 3782.98‰. 2024 г. е 3726.69 ‰, през 2023 г. е 4214.07 ‰, 2022 г. е 3451.40‰, 2021 г. е 3018.16‰. При показателя през 2025 г. се наблюдава леко повишение с 56,29‰ след предходното за 2024 г. чувствително понижение с 487,38‰.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Влияние върху заболяемостта на населението оказват различни фактори на жизнената среда, физиологичните особености на отделния индивид и начина му на живот. Значение за динамиката на показателите има и организацията на здравното обслужване на населението, възможността за достъп до медицинска помощ, както и личната преценка на всеки един пациент за навременно диагностициране и лечение.

С цел подобряване качеството на атмосферния въздух, за намаляване на вредното въздействие на атмосферното замърсяване върху здравето на населението даваме следните препоръки:

1. Да се изградят изолационни растителни пояси от едроразмерна и храстова растителност, способна да адсорбира аерозолите от въздуха по булевардите и улиците с интензивен транспортен трафик.
2. Да продължи да се ползва системата за мокро метене на улиците с интензивен транспортен трафик.
3. Правилно да се организира и регулира уличното движение.
4. Да се насърчават озеленителните и залесителни мероприятия.
5. Да се осъществява контрол при изпълнение на основни и текущи ремонти, при реконструкции на уличната мрежа, за своевременно измиване на транспортната техника при напускане на обекта.
6. Да се задължават инвеститорите за измиване на трасетата, по които се движи строителната техника от/до обекта.
7. Пътната настилка да се поддържа в добро състояние.
8. За по- добро вентилиране на пътните артерии в гр. Русе, да се развива нискоетажно строителство по протежението им.

ПРЕПОРЪКИ И ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ И МЕРКИ:

Информация за мерките, изпълняващи се/ изпълнени през 2025 г., съгласно Програма за качеството на атмосферния въздух (ПКАВ) на Община Русе.

Мерки с постоянен характер за намаляване емисиите на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5} от битово и обществено отопление с твърди горива (Rs_Per_Dh)

Rs_Per_Dh_a_4 Системни проверки за нерегламентирано изгаряне на гуми, пластмаси, текстил и други.

При извършените проверки са съставени 16 бр. протоколи с предписания, 1 бр. АУАН на основание 1л. 10, т. 1 от Наредбата за опазване на околната среда на Общински съвет Русе.

Мерки с постоянен характер за намаляване емисиите на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5} от транспорта (Rs_Per_Tr)

Rs_Per_Tr_a_1 Осъществяване на проверки за спазването на мерки за недопускане на замърсяване от строежите, вкл. по спазването на маршрутите за транспортиране на отпадъците от строителните обекти.

При извършените проверки са съставени 38 бр. протоколи с предписания и 1 бр. АУАН.

Rs_Per_Tr_a_2 Постоянен контрол за неправилно паркиране, особено в зелените площи.

Съставени са 421 фиша за неправилно паркиране в зелени площи.

Rs_Per_Tr_a_3 Проверки и действия за освобождаване на общински територии от излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

5 бр. комисии, 312 бр. издадени стикери-предписание за премахване, 37 бр. репатрирани, 22 бр. разкомплектовани.

Rs_Per_Tr_t_2 Поддържане проводимостта на оттоците и дъждоприемните шахти.

Извършени дейности по почистване на 9 681 бр. дъждоприемни шахти.

Rs_Per_Tr_t_5 Подобряване и разширяване на системата за кратковременно платено паркиране „синя зона“.

Подобрена е комуникацията с ползвателите на служебния абонамент, чрез Viber, което позволява отчитане на точен час на нарушението и верен регистрационен номер на автомобила, който е спрял. Обратна връзка с репатриращия автомобил.

69 бр. нови паркоместа и 3 паркомата (ул. Тома Кърджиев, ул. Николаевска и ул. Отец Паисий).

Мерки за справяне с вторичното разпрасиване (Rs_Per_Dust)

Rs_Per_Dust_t_3 Изграждане и рехабилитация на зелена инфраструктура в градските зони, вкл. създаване/разширяване на „зелени пояси/зони“.

•Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на община Русе чрез изпълнение на мерки за озеленяване в градска среда /междублокови пространства/“ – по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет „Въздух“. Подписан е АДФП на 25.04.2025 г. В

рамките на проекта ще се изпълнят инвестиционни мерки за залесяване с подходящо озеленяване на три основни пътни артерии за гр. Русе – бул. „Цар Освободител“, бул. „Липник“ и част от бул. „Христо Ботев“ – 1 748 685,00 лв.

- Проект /КИТИ/ „Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“. Подписан е АДФП на 26.11.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 4/ „Облагородяване на зелена зона за отдих и обновяване на спортно игрище и детска площадка в междублоково пространство в жк. „Чародейка“, гр. Русе“ за 727 722.66 лв.

- Проект СМР „Благоустрояване на общински терен в кв. 205, ПИ 63427.2.2136 – за жилищно строителство, заключен между ул. Цариград, механа Русе, гаражи, бл. Мургаши и бл. Георги Димитров, гр. Русе“ – по Инвестиционната програма за общински проекти на общините на МРРБ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Подписано е Споразумение с МРРБ на 24.09.2024 г. През 2025 г. е обявена процедура по ЗОП за избор на изпълнител на дейностите.

- Проект „Благоустрояване на бл. „Асен“, бл. „Петър“ и бл. „Калоян“, кв. „Изток“, гр. Русе“ (междублоково пространство) – по Инвестиционната програма за общински проекти на общините на МРРБ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Изготвен е инвестиционен проект, който е включен в списъка за финансиране. Предстои сключване на споразумение и преминаване към изпълнение на предвидените дейности.

- Проект "ReNature, Зелено моделиране на градски зони, създаване на нови системи за отдих и забавления на открито. Проектът се осъществява по Програма „INTERREG VI-A Румъния-България“ 2021-2027 г., Приоритет 2: Зелен регион, Специфични цели (СЦ), 2.7 „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, и намаляване на всички форми на замърсяване“ и е с продължителност 36 месеца. Паркът ще се намира в урбанизирана зона в близост до МОЛ-Русе на бул. „Липник“ №121 и ще осигури зелено пространство за отдих за жителите на кв. „Здравец Изток“ и за посетители от други части на града. Теренът е с минимална денивелация и вече е освободен от сгради, което създава възможност за мащабно благоустрояване и внедряване на съвременни екологични решения. Основните дейности включват изграждането на алейна мрежа, детски площадки, зона за пикник, зона за събития и зони, свързани с биоразнообразието, като билкова градина и др. Ще бъдат засадени местни растителни видове, а инфраструктурата ще бъде адаптирана за минимална поддръжка и устойчивост на климатичните условия. Особено внимание е отделено на създаването на комфортна и екологична среда чрез инсталирането на соларно осветление, видеонаблюдение и автоматизирана поливна система. Планира се поставянето на паркова мебел и чешма за питейна вода. В румънската си част проектът предвижда озеленяване на зона за отдих в Община Гюргево. През 2025 г. проектът е в процес по детайлизиране на документалната част с управляващите органи.

Rs_Per_Dust_a_2 Непрекъснат контрол и санкции за замърсяване около строителни обекти.

При извършените проверки са съставени 38 бр. протоколи с предписания и 1 бр. АУАН.

Rs_Per_Dust_t_5 Реконструкция и рехабилитация на уличната мрежа.

- Проект /ИПИИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 3/ „Рехабилитация на бул. „Тутракан“ в гр. Русе“ за 6 554 372.96 лв.

- „Реконструкция на ул. „Видин“ вкл. улично-алейна растителност – по Инвестиционната програма за общински проекти на общините на МРРБ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Има изготвен инвестиционен проект. Предстои обявяване на процедура за избор на изпълнител СМР.

- Проект „Реконструкция на ул. „Потсдам“ и свързването ѝ с пътен възел бул. „България“ - бул. „Липник“ от кръговото кръстовище на ул. „Тулча“ до кръговото кръстовище до КАТ“, етап 4 „Участък от о.т. 146 до кръгово кръстовище при бул. „Липник“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Подписано Споразумение с МРРБ на 21.07.2025 г. Процедурата за избор на изпълнител е прекратена на през м. септември 2025 г.
- Проект „Изграждане на локално пътно платно на бул. „Липник“ от ул. „Стоян Заимов“ до кръгово кръстовище при КАТ, гр. Русе“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Избран изпълнител ОСИП. Предстои да бъде обявена процедура за избор на изпълнител СМР.

Rs_Per_Dust_t_6 Изграждане на нови паркинги и обособяване на нови места за паркиране

- Проект „Изграждане на тротоари и зони за паркиране по ул. „Братислава“ и ул. „Рига“ – етап 1 и етап 2“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Обявени две процедури. За единия етап е избран изпълнител СМР. За другия – предстои да бъде избран.

Rs_Per_Dust_t_7 Ремонт и възстановяване на повредени тротоарни настилки.

- Проект „Изграждане на зони за паркиране по ул. „Киев“ от кръстовището с ул. „Братислава“ до входа на паркинга на бл. „Маестро Атанасов“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Подписано Споразумение с МРРБ на 21.07.2025 г. Избран изпълнител СМР.

Обучителни и информационно-образователни мерки с постоянен характер (Rs_Per_Inf)

Rs_Per_Inf_1 Провеждане на информационни кампании за разясняване на населението на икономическите и екологични ползи от енергийната ефективност.

- Изпълняват се проекти по НПВУ за ЕЕ в административна сграда, 1 ДГ („Слънце“), 1 училище (ОУ „Отец Паисий“), 2 общежития (Среношколско и в кв. Образцов Чифлик), Публична сграда на ул. „Котовск“ №2 (т нар. Сграда на МДТ), 7 жилищни сгради (по Етап 1) и 5 жилищни сгради (по Етап 2), Международен младежки център, ДСХ „Възраждане“.
 - Предвидено е и въвеждане на ЕЕ, финансирани по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. в: Художествената галерия на ул. „Борисова“ №39, РБ „Любен Каравелов“, Обреден дом на ул. „Тома Кърджиев“ №6, в бих Дом „Милосърдие“ в кв. „Средна кула“.
- При всеки проект има пресконференция, статии и информационни табели, вкл. новини и банери на интернет страницата на община Русе.

Rs_Per_Inf_2 Провеждане на информационни кампании за разясняване на ефектите от използването на стандартизирани горива и горивни инсталации.

По време на проверките за нерегламентирано изгаряне на нестандартни горивни материали за отопление се разяснява на гражданите за ефектите от използването на твърдо гориво /дърва и въглища/, както и за нерегламентираните. Насърчават се за включване към проектите за замяна на отоплителните уреди.

Rs_Per_Inf_4 Провеждане на информационни кампании за задълженията на лицата, използващи дървесина за битово отопление - Чл. 4. (3) от Наредба № 6 от 7 октомври 2019 г.

Информационна статия на сайта на Община Русе на тема „Дървесината за битово отопление следва да е суха и необработена с цел ограничаване на вредните емисии.“

Краткосрочни мерки за намаляване емисиите на ФПЧ₁₀ от транспорта (Rs_Tr)

Rs_Sh_Tr_t_1 Закупуване и доставка на 35 електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на община Русе. Предвижда се доставка и монтаж на 20 станции за зареждане в тролейбусно депо и 4 станции за бързо зареждане чрез пантографи.

• Проект /КИТИ/ „Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“. Подписан е АДБФП на 26.11.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност/ „Подобряване на Градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево“ – ще бъдат закупени 2 бр. електробуси с 2 бр. зарядни станции към тях – за 727 722.66 лв. Дейността ще се изпълнява от един от партньорите по проекта – „Общински транспорт Русе“ ЕАД – за 2 400 000 лв.

• Проект /ИПИИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДБФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 1/ „Закупуване на електрически автобуси, доставка и инсталация на зарядни станции за нуждите на градския транспорт на гр. Русе“ за 9 464 000.00 лв. Дейността предвижда закупуване и доставка на 8 бр. електробуси и доставка и монтаж на 8 бр. зарядни станции за бавно зареждане.

• Проект /ИПИИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДБФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 4/ „Закупуване, доставка и монтаж на филтърни кубове за борба с ФПЧ, на ключови натоварени кръстовища в гр. Русе“ за 1 360 609.30 лв.

Краткосрочни мерки за справяне с вторичното разпрашаване (Rs_Sh_Dust)

Rs_Sh_Dust_t_1 Озеленяване и поддръжка на зелените площи.

• Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе чрез изпълнението на мерки за озеленяване в градска среда (междублокови пространства)“. В рамките на проекта ще се изпълнят инвестиционни мерки за залесяване с подходящо озеленяване на три основни пътни артерии за гр. Русе – бул. „Цар Освободител“, бул. „Липник“ и част от бул. „Христо Ботев“, в т.ч. три междублокови пространства („кални петна“): Подобект 1: Междублоковото пространство на бл. 108, бл. 109 и др. в ж.к. „Чародейка-Юг“. Подобект 2: Парково пространство в ж.к. „Чародейка-Север“ /до ул. „Зорница“. Подобект 3: Парково пространство в ж.к. „Дружба I“ /в близост до бл. 2/. През 2025 г. са изготвени инвестиционните проекти и е са избрани изпълнители по реда на ЗОП за изпълнение на СМР.

• По изпълнение на програмата за залесяване на Община Русе, на територията на гр. Русе е засадена растителност както следва:

- Дарена и засадена растителност - 42 дървета и 30 храста;

- Производство на ОП „Паркстрой – Русе“ - 446 храста;

- Закупена растителност - 253 дървета и 41 увивни храста, от които 17 бр. едроразмерни.

• Поддържане на озеленени площи и декоративна растителност на терени общинска собственост за широко обществено ползване и междублокови пространства на територията на гр. Русе, съгласно ЗОП-7-01.03.2024 г. сключен между Община Русе и Консорциум Паркстрой ДЗЗД.

Rs_Sh_Dust_t_4 Изграждане на нови и ремонт на съществуващи паркинги

•Проект „Изграждане на тротоари и зони за паркиране по ул. „Братислава“ и ул. „Рига“ – етап 1 и етап 2“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Обявени две процедури. За единия етап е избран изпълнител СМР. За другия – предстои да бъде избран.

•Проект „Изграждане на зони за паркиране по ул. „Киев“ от кръстовището с ул. „Братислава“ до входа на паркинга на бл. „Маестро Атанасов“ – по Приложение №3 от ЗДБРБ. Подписано Споразумение с МРРБ на 21.07.2025 г. Избран изпълнител СМР.

Подобряване на условията за паркиране и текущи ремонти на множество улици.

Средносрочни мерки (Rs_Mt_Dh) за намаляване на емисиите на ФПЧ от битово отопление.

Rs_Mt_Dh_t_2 Изпълнение на Интегриран проект „Българските общини работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по Програма LIFE.

Проекта е приключен през 2025 г., като изцяло обхваща подмяна на 1425 бр. печки на дърва и въглища с много по екологично чисти алтернативи, като газови котли и конвектори, пелетни котли и камини и климатици. През 2025 г. са извършени монтаж на 826 бр. уреди.

Община Русе участва в проект за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Русе“, финансиран по процедура № BG16FFPR002-5.001, „За по-чист въздух!“, приоритет 5 „Въздух“ по програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Проектът цели разширяване на обхвата на домакинствата и допълнително намаляване на емисиите на замърсители в атмосферния въздух, подобряване качеството на атмосферния въздух чрез намаляване на емисиите на ФПЧ10 от битовото отопление като един от основните източници на замърсяване на въздуха. Специфичната цел на проекта е да се подменят отоплителните устройства на домакинствата, които използват за отопление уреди с твърдо гориво (дърва и въглища), като се заменят с алтернативни високоефективни съвременни такива. Продължава дейността по прием на заявления от граждани, които желаят да подменят старите си отоплителни уреди с нови екологични алтернативи. Към момента са подадените 736 броя заявления, като всички от тях са обработени и заведени в електронната база данни. Считано от 14.01.2026 година стартираха огледите от страна на техническите екипи. В изпълнение на дейността се очаква да бъдат обработени заявления на до 3 346 домакинства.

Rs_Mt_Dh_t_3 Повишаване на енергийната ефективност (ЕЕ) в жилищния сграден фонд (еднофамилни и многофамилни жилищни сгради), чрез прилагане на мерки за ЕЕ.

Община Русе реализира проекта за подобряване енергийните характеристики на 12 бр. многофамилни жилищна сгради – чрез прилагане на устойчиви интегрирани високоефективни енергийни мерки, с финансиране от НПВУ (Етап 1 и Етап 2): 7 жилищни блока.

Средносрочни мерки (Rs_Mt_Tr) за намаляване на емисиите на ФПЧ от транспорта.

Rs_Mt_Tr_t_2 Повишаване ефективността, подобряване качеството и обхвата на общински предприятия „Паркстрой“ и „Комунални дейности“ чрез осигуряване на нови модерни машини за почистване на улици и др.

През 2025 г. е сключен Договор за доставка за 1 бр. фабрично нова ръчно водима вакумна прахосмукачка GLUTTON, модел H2O PERFECT ELECTRIC, окомплектована с електрически двигател, батерии, карбонова тръба с държач, щипка за събиране на отпадъци, кофа за боклук 240 л, кофа за боклук 5 л, работна лампа и устройство за дезинфекция.

Rs_Mt_Tr_t_3 Оптимизиране на транспортните схеми с цел намаляване интензивността на транспорта.

В изпълнение на дългосрочната си стратегия за развитие на устойчива градска мобилност, Община Русе предприема последователни действия, насочени към оптимизиране на транспортната система на територията на общината. Въведоха се нови разписания на градските автобусни и тролейбусни линии в делнични и празнични дни. Промените бяха въведени вследствие на извършени анализи и наблюдения от страна на

дружеството с цел оптимизиране и синхронизиране на разписанията между отделните линии и часовете на тръгване. В новите разписания бяха взети под внимание сигналите и желанията на гражданите за по-добра свързаност между различните зони и жилищните квартали на града. Промяна имаше и в маршрута на автобусна линия № 27, който беше удължен. За начална и крайна спирка на линията беше определена спирката при бл. 48 в кв. „Дружба 3“, вместо досегашната спирка на Обръщалото в същия квартал. Поддържа се и се актуализира порталът на сайта на Община Русе, съдържащ данни за действащите разписания на градския и междуселищен транспорт, визуализацията им, данните за дружествата, извършващи превозите, цените на превозните документи и друга съпътстваща информация. През февруари 2025 г. беше подновен договора за сервизно техническо обслужване на 100 броя електронни информационни табла (ЕИТ), разположени на спирките на масовия градски обществен транспорт в гр. Русе.

Rs_Mt_Tr_t_8 Ремонт на настилките на съществуващи паркинги.

10 бр. текущи ремонти пред жилищни блокове.

Rs_Mt_Tr_t_9 Изграждане и поддържане на залесителни пояси по основните и най-натоварени пътни артерии.

• Проект /ИПИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДБФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 2/ „Рехабилитация на бул. „Тутракан“ в гр. Русе“, с Поддейност 2.2. „Благоустройство на рехабилитирания участък чрез улично озеленяване като част от физически елементи на градската среда – 1400 кв. м“ за 288 000.00 лв.

Rs_Mt_Tr_t_10 Закупуване и доставка на електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на Община Русе.

• Проект /КИТИ/ „Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“. Подписан е АДБФП на 26.11.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност/ „Подобряване на Градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево“ – ще бъдат закупени 2 бр. електробуси с 2 бр. зарядни станции към тях – за 727 722.66 лв. Дейността ще се изпълнява от един от партньорите по проекта – „Общински транспорт Русе“ ЕАД – за 2 400 000 лв.

• Проект /ИПИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДБФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 1/ „Закупуване на електрически автобуси, доставка и инсталация на зарядни станции за нуждите на градския транспорт на гр. Русе“ за 9 464 000.00 лв. Дейността предвижда закупуване и доставка на 8 бр. електробуси и доставка и монтаж на 8 бр. зарядни станции за бавно зареждане.

Средносрочни мерки за намаляване на вторичното разпрасиване (Rs_Mt_Dust)

Rs_Mt_Dust_t_3 Облагородяване на вътрешноквартални пространства. Създаване на регистър на граждански инициативи за подобряване на градската среда и подпомагане при реализиране.

През 2025 г. от комисията за одобрение на проектите по Фонд граждански инициативи са разгледани 31 бр. проекти, като са одобрени и финансирани 9 бр.

Дългосрочни мерки (Rs_Lt_Dh) за намаляване на емисиите на ФПЧ₁₀ от битово отопление.

Rs_Lt_Dh_t_4 Комбиниране на мерките по Енергийна ефективност в сградния фонд с мерки по въвеждане на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) - слънчеви термични колектори и др.

Община Русе реализира проекта за подобряване енергийните характеристики на 2 бр. многофамилни жилищна сгради и 1 бр. публична сграда с финансиране по НПВУ, които включват и изграждането на ФЕЦ-ве: бл. „Ильо Войвода“, бл. „Боримечка“ и Публична сграда на ул. „Котовск“ №2.

Дългосрочни мерки за намаляване емисиите на ФПЧ₁₀ от транспорта (Rs_Lt_Tr)

Rs_Mt_Tr_t_3 Закупуване и доставка на електрически транспортни средства за нуждите на обществения транспорт на Община Русе

•Проект /КИТИ/ „Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“. Подписан е АДФП на 26.11.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност/ „Подобряване на Градската мобилност в Русе и свързаността по линия Русе-Гюргево“ – ще бъдат закупени 2 бр. електробуси с 2 бр. зарядни станции към тях – за 727 722.66 лв. Дейността ще се изпълнява от един от партньорите по проекта – „Общински транспорт Русе“ ЕАД – за 2 400 000 лв.

•Проект /ИПИ/ „Интегрирано развитие на булевардната инфраструктура и градския транспорт в гр. Русе“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“. Подписан е АДФП на 30.06.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 1/ „Закупуване на електрически автобуси, доставка и инсталация на зарядни станции за нуждите на градския транспорт на гр. Русе“ за 9 464 000.00 лв. Дейността предвижда закупуване и доставка на 8 бр. електробуси и доставка и монтаж на 8 бр. зарядни станции за бавно зареждане.

Дългосрочни мерки за намаляване на вторичното разпрасиване Rs_Lt_Dust

Rs_Lt_Dust_t_1 Реконструкция и рехабилитация на: междублокови пространства, улична мрежа, зони за обществен отдиш, включително градско обзавеждане и озеленяване.

•Проект /КИТИ/ „Прилагане на интегриран териториален подход за сътрудничество и развитие чрез партньорство между Община Русе-Община Сливо поле и Общински транспорт Русе ЕАД“ – по Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027, Приоритет 1 „Интегрирано градско развитие“ и Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“. Подписан е АДФП на 26.11.2025 г. В проекта е включена мярка /Дейност 4/ „Облагородяване на зелена зона за отдиш и обновяване на спортно игрище и детска площадка в междублоково пространство в жк. „Чародейка“, гр. Русе“ за 727 722.66 лв.

•Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе чрез изпълнението на мерки за озеленяване в градска среда (междублокови пространства)“. В рамките на проекта ще се изпълнят инвестиционни мерки за залесяване с подходящо озеленяване на три междублокови пространства („кални петна“): Подобект 1: Междублоковото пространство на бл. 108, бл. 109 и др. в ж.к. „Чародейка-Юг“. Подобект 2: Парково пространство в ж.к. „Чародейка-Север“ /до ул. „Зорница“/ Подобект 3: Парково пространство в ж.к. „Дружба I“ /в близост до бл. 2/.

•Текущ ремонт на алеи в Парк на Младежта, гр. Русе;

•Текущ ремонт на кръгче „Библиотека“ в близост до фонтан „Перистери“ и кръгово кръстовище при „Вазата“, гр. Русе;

•Изграждане на пешеходен мост на езеро Липник в с. Николово, община Русе, гр. Русе.

Rs_Lt_Dust_t_2 Прилагане на зелени решения за адаптиране на градската среда към изменение на климатичните промени. Развитие на парковите зони. Разширяване и благоустрояване на съществуващи.

• Проект „Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на Община Русе чрез изпълнението на мерки за озеленяване в градска среда (междублокови пространства)“. В рамките на проекта ще се изпълнят инвестиционни мерки за залесяване с подходящо озеленяване на три основни пътни артерии за гр. Русе – бул. „Цар Освободител“, бул. „Липник“ и част от бул. „Христо Ботев“, в т.ч. три междублокови пространства („кални петна“): Подобект 1: Междублоковото пространство на бл. 108, бл. 109 и др. в ж.к. „Чародейка-Юг“. Подобект 2: Парково пространство в ж.к. „Чародейка-Север“ /до ул. „Зорница“/. Подобект 3: Парково пространство в ж.к. „Дружба I“ /в близост до бл. 2/.

Дългосрочни обучителни и информационно-образователни мерки (Rs_Lt_Inf)

Rs_Lt_Inf_1 Провеждане на информационни кампании относно енергийната ефективност и използването на ВЕИ.

• Изпълняват се проекти по НПВУ за ЕЕ Публична сграда на ул. „Котовск“ №2 и 2 бр. жилищни сгради. При всеки проект има пресконференция, статии и информационни табели, вкл. новини и банери на интернет страницата на община Русе.

Мерките по отношение качеството на атмосферния въздух, следва да бъдат насочени основно към ефективни действия за преустановяване на превишенията, което да се реализира на местно ниво:

- Под контрола на РИОСВ – Русе, оптимизиране и при необходимост осигуряване от предприятията - емитери на достатъчен брой измервателни станции за замърсители, като се осигури непрекъснат мониторинг на границата на промишления/те източник/ци, в измервателни точки по посока на жилищната зона на гр. Русе.
- Под контрола на службите по трудова медицина, въвеждане на непрекъснат мониторинг за замърсители във въздуха на работната среда (вътрещехови пространства) с оглед опазване здравето на работещите и като вторична превантивна мярка да се преустанови отделянето на неорганизираните емисии от тези замърсители в атмосферния въздух на гр. Русе.
- Засилен контрол от службите по трудова медицина чрез посочените в законодателството биомаркери за експозиция на бензен в работна среда (*Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа*).
- Подобряване на текущия контрол на организираните източници на емисии от страна на РИОСВ – Русе.

От страна на РЗИ - Русе се предприемат мерки за информиране на населението за предпазването от замърсен въздух, което е важно за опазването на здравето и благосъстоянието. За повече информация може да посетите сайта на РЗИ – Русе <https://www.rzi-ruse.com/>

Сформирана е междуведомствена работна група с представители на Министерство на околната среда и водите, Националния център по обществено здраве и анализи, медицински специалисти и др., с цел извършване анализ на факторите на жизнената и околната среда и възможната им взаимовръзка със здравното състояние на населението в град Русе.

Приложение 1

НИВА НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ ПО ТРИМЕСЕЧИЯ НА 2025 Г. (данни на ИАОС) НОРМИ ЗА ЗАЩИТА ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

Таблица 1. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

Година	Пункт	Брой регистрирани данни Бр. 1ч.- концентрации	Брой превишения на ПС за СЧН [350µg/m³]	Максимална измерена средночасова концентрация [µg/m³]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6
2021	Русе - Възраждане	8509	0	189,69	0
2022	Русе - Възраждане	8530	0	131,08	0
2023	Русе - Възраждане	8720	0	30,66	0
2024	Русе - Възраждане	8719	0	26,45	0
2025	Русе - Възраждане	8655	6	488,21	0

*АП - алармен праг за серен диоксид (500 µg/m³, измерени в три последователни часа)

Таблица 2. СРЕДНОДЕНОНОЩНИ НИВА НА СЕРЕН ДИОКСИД

Година	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 24 h- концентрации	Брой превишения на ПС за СДН [125µg/m³]	Брой превишения на ГОП [75µg/m³]	Максимална измерена средноденонощна концентрация [µg/m³]	Средногодишни нива [µg/m³]
1	2	3	4	5	6	7
2021	Русе - Възраждане	360	0	0	43,59	11,64
2022	Русе - Възраждане	352	0	0	65,57	7,34
2023	Русе - Възраждане	364	0	0	13,33	6,80
2024	Русе - Възраждане	363	0	0	11,76	7,67
2025	Русе - Възраждане	362	0	3	102,89	11,63

ГОП – горен оценъчен праг за съдържание на серен диоксид в атмосферния въздух

Таблица 3. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА АЗОТЕН ДИОКСИД

Година	Пункт	Брой регистрирани данни бр. 1h-концентрации	Максимална измерена средночасова концентрация [µg/m³]	Брой превишения на ПС за СЧН [200µg/m³]	Брой превишения на ГОП* [140µg/m³]	Брой превишения на АП*
1	2	3	4	5	6	6
2021	Русе - Възраждане	8686	197,20	0	19	0
2022	Русе - Възраждане	8710	169,02	0	10	0
2023	Русе - Възраждане	8718	120,11	0	0	0
2024	Русе - Възраждане	8712	187,22	0	6	0
2025	Русе - Възраждане	8678	156,27	0	3	0

* **ГОП** – горен оценъчен праг за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух

** **АП** - алармен праг за азотен диоксид (400 µg/m³, измерени в три последователни часа)

Таблица 4. СРЕДНОГОДИШНИ НИВА НА АЗОТЕН ДИОКСИД

Година	Пункт	Брой регистрирани данни Бр. 24ч-концентрации	Максимална средноденонощна концентрация [µg/m³]	Средногодишна концентрация[40 µg/m³]
1	2	3	4	5
2021	Русе - Възраждане	363	70,00	23,63
2022	Русе - Възраждане	365	65,91	22,97
2023	Русе - Възраждане	364	48,78	18,01
2024	Русе - Възраждане	363	58,22	17,65
2025	Русе - Възраждане	363	69,97	18,28

ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ₁₀)**Таблица 5.**

Година	Пункт	Брой регистрирани данни	Брой превишения на ПС за СДН [50 µg/m³]	Максимална измерена СД концентрация [µg/m³]	Средногодишна концентрация [40 µg/m³]
		Бр. 24 ч. концентрации			
1	2	3	4	5	6
2021	Русе - Възраждане	363	28	121,95	33,80
2022	Русе - Възраждане	362	67	140,44	38,42
2023	Русе - Възраждане	365	31	91,77	30,42
2024	Русе - Възраждане	359	26	108.37	31.10
2025	Русе - Възраждане	363	52	114,60	33,99

ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ (ФПЧ_{2.5})**Таблица 6.**

Година	Пункт	Брой регистрирани данни	Максимална измерена средноденонощна концентрация [µg/m³]	Средногодишна концентрация [20 µg/m³]
		Бр. 24 ч. концентрации		
1	2	3	4	5
2021	Русе - Възраждане	359	84,32	16,60
2022	Русе - Възраждане	363	56,10	16,77
2023	Русе - Възраждане	361	50,59	15,00
2024	Русе - Възраждане	356	55.80	14.65
2025	Русе - Възраждане	359	89,22	15,07

Таблица 7. СРЕДНОЧАСОВИ НИВА НА ОЗОН

Година	Пункт	Брой регистрирани данни Бр. 1 ч.- концентрации	Максимална измерена средночасова концентрация [µg/m³]	Брой превишения на ПИН* 180 [µg/m³]	Брой превишения на ППН** 240 [µg/m³]
1	2	3	4	5	6
2021	Русе - Възраждане	8447	134,98	0	0
2022	Русе - Възраждане	8657	138,78	0	0
2023	Русе - Възраждане	8642	163,01	0	0
2024	Русе - Възраждане	8593	142,83	0	0
2025	Русе - Възраждане	8549	151,35	0	0

* ПИН - Праг за информиране на населението;

** ППН - Праг за предупреждаване на населението;

Таблица 8. КРАТКОСРОЧНА ЦЕЛЕВА НОРМА ЗА ОЗОН

Година	Пункт	Брой регистрирани данни 8ч.- концентрации	Брой дни с превишение на КЦН* [120 µg/m³]	Максимална измерена 8-часова концентрация [µg/m³]
1	2	3	4	5
2021	Русе - Възраждане	8585	1	120,91
2022	Русе - Възраждане	8680	4	126,15
2023	Русе - Възраждане	8734	6	123,73
2024	Русе - Възраждане	8744	18	132,35
2025	Русе - Възраждане	8705	6	140,79

*КЦН - 120 µg/m³ да не се превишава повече от 25 дни на календарна година, осреднено за тригодишен период. Съответствието с краткосрочната целева норма се оценява от 01.01.2010 г., т.е. 2010 г. е първата календарна година, данните за която се използват за изчисляване на съответствието за следващите три или пет календарни години.

Таблица 9. ВЪГЛЕРОДЕН ОКСИД

Година	Пункт	Брой регистрирани данни 8 ч.- концентрации	Брой превишения на 8ч. норма [10 mg/m ³]	Максимална измерена 8 часова концентрация [µg/m ³]	Средногодишна концентрация [mg/m ³]
1	2	3	4	5	6
2021	Русе - Възраждане	8729	0	4,34	0,40
2022	Русе - Възраждане	8741	0	3,81	0,37
2023	Русе - Възраждане	8751	0	3,29	0,34
2024	Русе - Възраждане	8745	0	3,76	0,34
2025	Русе - Възраждане	8722	0	3,18	0,39

Таблица 10. БЕНЗЕН

Година	Пункт	Брой регистрирани данни Бр. 1 ч.- концентрации	Максимална измерена средночасова концентрация [µg/m ³]	Средногодишна концентрация [5 µg/m ³]
1	2	3	4	5
2021	Русе - Възраждане	8535	13,61	1,36
2022	Русе - Възраждане	8471	10,58	0,93
2023	Русе - Възраждане	8673	13,14	0,94
2024	Русе - Възраждане	8603	14,10	1,39
2025	Русе - Възраждане	8502	15,18	1,68

Таблица 11.

Показател за качество на атмосферния въздух (КАВ)	СЕРЕН ДИОКСИД SO ₂	АЗОТЕН ДИОКСИД NO ₂	ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ ФПЧ ₁₀	ФИНИ ПРАХОВИ ЧАСТИЦИ ФПЧ _{2,5}	ОЗОН O ₃	ВЪГЛЕРОДЕН ОКСИД CO	БЕНЗЕН C ₆ H ₆
1	2	3	4	5	6	7	8
Норма (ПДК)	125 µg/m³ Средно-денонощни нива	40 µg/m³ Средногодишна концентрация	40 µg/m³ Средногодишна концентрация	20 µg/m³ Средногодишна концентрация	180 µg/m³ Праг за информиране на населението	10 mg/m³ максимална осемчасова средна стойност в рамките на денонощието	5 µg/m³ Средногодишна концентрация
Русе - Възраждане	11.63	18.28	33.99	15.07	151.35	0.39	1.68

Приложение 2

Влияние върху заболяемостта на населението оказват различни фактори на жизнената среда, физиологичните особености на отделния индивид, генетична предразположеност, начина му на живот и поведенческите фактори (тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене, ниска физическа активност и др.). Най - ефективният път към намаляването им е както профилактиката, ранната диагностика и осигуряването на здравословна среда за живот. Значение за динамиката на показателите има и организацията на здравното обслужване на населението, възможността за достъп до медицинска помощ, както и личната преценка на всеки един пациент за навременно диагностициране и лечение.

СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА БОЛЕСТНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2021 - 2025 г.

Класове болести по МКБ10	2021 г.		2022 г.		2023 г.		2024 г.		2025 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
I. Инфекциозни и паразитни болести	99,46	3,29	113,47	3,29	180,19	4,28	131,13	3,52	131,91	3,49
II. Новообразувания	43,70	1,44	46,97	1,36	65,53	1,56	58,07	1,56	59,73	1,58
III. Болести на кръвта и кръвотв.органи	17,37	0,57	31,16	0,90	27,04	0,64	21,45	0,58	21,35	0,56
IV. Болестити на ендокр. система	181,45	6,01	233,97	6,78	326,81	7,76	259,70	6,97	287,15	7,59

V. Психични и поведенчески разстройства	54,76	1,81	71,56	2,07	95,30	2,26	66,05	1,77	79,15	2,09
VI. Болести на нервната с-ма	116,25	3,85	133,20	3,86	152,97	3,63	139,20	3,74	137,57	3,64
VII. Болести на окото и придатъците му	164,58	5,45	197,63	5,73	213,43	5,06	190,79	5,12	189,38	5,01
VIII. Болести на ухото и мастоидния израстък	77,95	2,58	94,47	2,74	101,05	2,40	109,75	2,95	109,61	2,90
IX. Болести на органите на кръвообращението	631,32	20,91	672,24	19,48	1063,12	25,23	700,01	18,78	703,76	18,60
X. Болести на дихателната система	458,44	15,18	598,08	17,33	675,29	16,02	750,26	20,13	739,25	19,54
XI. Болести на храносмил. система	130,46	4,32	152,73	4,43	178,34	4,23	168,35	4,52	176,09	4,65
XII. Болести на кожата и подкожната тъкан	120,22	3,98	124,99	3,62	134,42	3,19	151,17	4,06	148,10	3,91
XIII. Болести на костно-мускулната с-ма	307,04	10,17	370,20	10,73	423,67	10,05	427,29	11,47	437,92	11,58
XIV. Болести на пикочо-половата с-ма	216,70	7,17	246,60	7,14	300,48	7,13	295,96	7,94	303,99	8,04
XV. Бременност, раждане и послеродов период	18,51	0,61	18,32	0,53	23,89	0,57	16,25	0,44	14,63	0,39
XVI. Някои състояния, възникващи през перинаталния период	1,33	0,04	1,33	0,04	1,31	0,03	0,96	0,03	0,93	0,02

XVII. Вродени аномалии	5,29	0,17	6,06	0,18	6,93	0,16	5,74	0,15	5,56	0,15
XVIII. Симпт.,пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	64,56	2,13	81,08	2,35	93,57	2,22	96,51	2,59	99,27	2,62
XIX. Травми и отравяния	106,52	3,52	128,94	3,74	136,05	3,23	133,99	3,60	135,93	3,59
XXII. Кодове за специални цели	202,25	6,80	128,36	3,72	14,66	0,35	4,06	0,11	1,69	0,04
ВСИЧКО:	3018,16	100	3451,40	100	4214,07	100,00	3726,69	100,00	3782,98	100,00

**СТРУКТУРА НА РЕГИСТРИРАНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО КЛАСОВЕ БОЛЕСТИ
В ОБЛАСТ РУСЕ ПРЕЗ 2021 - 2025 г.**

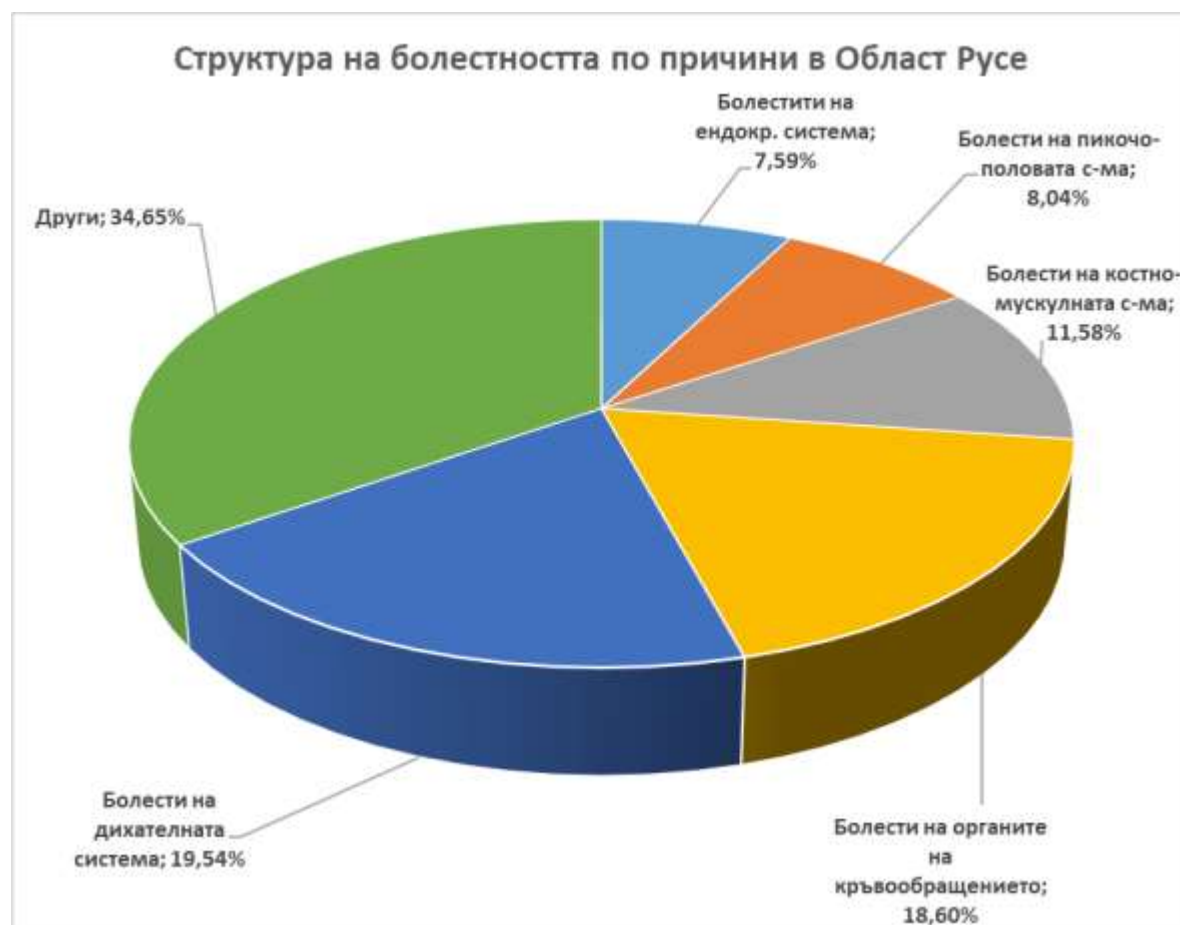
Класове болести по МКБ10	2021 г.		2022 г.		2023 г.		2024 г.		2025 г.	
	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял	на 1000 души	отн. дял
I. Инфекциозни и паразитни болести	62,14	5,72	72,47	5,67	93,16	6,73	77,83	5,67	72,82	5,35
II. Новообразувания	15,43	1,42	16,69	1,31	22,12	1,60	21,42	1,56	22,75	1,67
III. Болести на кръвта и кръвотв.органи	4,28	0,39	7,62	0,60	6,56	0,47	6,72	0,49	6,40	0,47

IV. Болестити на ендокр. система	28,73	2,65	46,66	3,65	60,79	4,39	42,56	3,10	46,27	3,40
V. Психични и поведенчески разстройства	10,71	0,99	17,02	1,33	20,98	1,52	13,80	1,01	14,61	1,07
VI. Болести на нервната с-ма	32,13	2,96	36,59	2,86	36,64	2,65	37,09	2,70	36,04	2,65
VII. Болести на окото и придатъците му	37,21	3,43	44,12	3,45	57,67	4,17	55,49	4,04	56,96	4,18
VIII. Болести на ухото и мастоидния израстък	38,63	3,56	49,21	3,85	44,53	3,22	52,47	3,82	44,18	3,24
IX. Болести на органите на кръвообращението	83,95	7,73	88,92	6,95	156,87	11,34	97,45	7,10	97,77	7,18
X. Болести на дихателната система	254,04	23,39	372,12	29,10	401,02	28,98	492,00	35,82	476,57	34,99
XI. Болести на храносмил. система	58,33	5,37	64,33	5,03	69,52	5,02	68,39	4,98	66,89	4,91
XII. Болести на кожата и подкожната тъкан	63,26	5,82	62,05	4,85	64,73	4,68	70,35	5,12	80,37	5,90
XIII. Болести на костно-мускулната с-ма	74,19	6,83	93,73	7,33	93,56	6,76	84,51	6,15	91,74	6,74
XIV. Болести на пикочо-половата с-ма	89,23	8,22	105,00	8,21	122,47	8,85	125,34	9,13	116,76	8,57
XV. Бременност, раждане и послеродов период	4,93	0,45	5,18	0,41	4,41	0,32	4,25	0,31	3,43	0,25

XVI. Някои състояния, възникващи през перинаталния период	0,33	0,03	0,42	0,03	0,65	0,05	0,26	0,02	0,26	0,02
XVII. Вродени аномалии	1,32	0,12	1,48	0,12	1,78	0,13	1,38	0,10	1,41	0,10
XVIII. Симпт.,пр. и откл. от нормата, открити при кл. и лаб. изсл.	35,36	3,26	46,71	3,65	52,68	3,81	59,59	4,34	61,02	4,48
XIX. Травми и отравяния	50,8	4,68	64,51	5,04	66,18	4,78	61,58	4,48	65,36	4,80
XXII. Кодове за специални цели	141,182	12,98	84,00	6,57	7,55	0,55	0,92	0,07	0,42	0,03
ВСИЧКО:	1086,18	100	1278,84	100	1383,88	100,00	1373,40	100,00	1362,04	100,00

Структура на болестността по причини в Област Русе

Болестити на ендокр. система	7,59%
Болести на пикочо-половата с-ма	8,04%
Болести на костно-мускулната с-ма	11,58%
Болести на органите на кръвообращението	18,60%
Болести на дихателната система	19,54%
Други	34,65%

Структура на заболяемостта по причини в Област Русе

Болести на кожата и подкожната тъкан	5,90%
Болести на костно-мускулната с-ма	6,74%
Болести на органите на кръвообращението	7,18%
Болести на пикочо-половата с-ма	8,57%
Болести на дихателната система	34,99%
Други	45,19%

